

ទៀត ។ នៅពេលនោះ យាយទៀងដើរលែងរួចទៅហើយ ដោយមកពីការអត់បាយអត់ទឹកអស់ចំនួន២ថ្ងៃទៅហើយផង បន្ថែមពីលើការតក់ស្លុតឥតឧបមាផង ។ ក្នុងមាត់ស្មូតរកទឹកមាត់លេបគ្មានទៅហើយ គាត់ក៏ប្រថុយលោតចុះទៅក្នុងទឹកស្លាមភ្លោះប្រុង !...។ ឃើញគ្រោះថ្នាក់យ៉ាងធ្ងន់មកដល់យ៉ាងហ្នឹង កូនទាំងពីរនាក់ក៏ស្រែកទ្រហើហៅម្តាយ ៖

- ម៉ាក់អើយម៉ាក់ដើរមកៗ ! ទាហានថែវាយម៉ាក់ស្លាប់ឥឡូវហើយ ! ដើរមកម៉ាក់ៗ ! ឱទេវតាលោកអើយជួយម៉ាក់ខ្ញុំផង ! ។

ទាហានថែដើរវាយសំពង់ចំជួរយាយទៀង ! នៅដៃឆ្វេងកាន់កាំភ្លើងខ្លីមួយដើម នៅដៃស្តាំកាន់ដំបងមួយយ៉ាងធំ សំរាប់សំពង់ខ្មែរណាវីងទទឹងមិនវិលត្រឡប់ក្រោយ ។

លុះវាត្រឡប់មកមកចំយាយទៀងដែលកំពុងតែត្រជន់ខ្យល់ក្នុងទឹក វាក៏ប្រត់ចង្កេះឈរមើលមួយសន្ទុះ រួចក៏ដើរហួសទៅ ។

ពេលនោះវិទ្យុកាផ្សងព្រេងលោតចុះទឹកក្នុងស្លាមភ្លោះលបៗដើរថយក្រោយទៅកៀកស្នាមមួយស្រង់ឡើងពីទឹក រួចបន្តដំណើរវិលត្រឡប់ក្រោយវិញ ។ ចំណែកយាយទៀង បន្ទាប់ពីបានត្រាំក្នុងទឹកមក គាត់មានកម្លាំងគ្រាន់បើបន្តិច អាចដើរឃើញទប់ខ្លួនឆឹងឈើច្រកបាន ។

ថ្ងៃល្ងាចនោះមានទ្បានរបស់កាកបាទក្រហមអន្តរជាតិដឹកជំនួយគ្រប់មុខ យកមកដាក់ទានឲ្យ ។

សំរាកទឹកនៃមិនស្គាល់ឈ្មោះអស់ចំនួន២យប់ គឺយប់ថ្ងៃទី២៤-២៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ១៩៨០ ។ ស្រាប់តែព្រលឹមថ្ងៃទី២៦-៦-៨០ ព្រះសុរិយាមិនទាន់រះផង ឃើញមានទ្បានកាម៉ុងជាច្រើនត្រឡឹងមកឈប់ចតជាក្បួន ។ ពេលនោះទាហានថែស្រែកតាមមេក្រូប្រកាសបញ្ជាឲ្យប្រជាជនខ្មែរនាំគ្នាប្រមូលគ្រួសារឡើងទ្បាន ។ គ្រប់ៗគ្នាត្រេកអរជាអតិបរិមា ដោយយល់ថាវាជាការថែមានចិត្តសប្បុរសជ័យជំរិតខ្មែរដឹកនាំយកទៅកាន់ជំរំខាងអឺរ៉ុប ។ ប៉ុន្តែមិនមែនដូច្នោះឡើយ គឺវាជាការថែចិត្តសាមាគ្ស បែរជាប្រមូលដឹកនាំប្រជាជនខ្មែររងគ្រោះយកទៅចាក់ចោលនៅក្បែរជំរំណាងចង្កូរទៅវិញ ។

ល្ងាចថ្ងៃទី២៦-៦-៨០ វិទ្យុកាឃើញម្តាយភ័យញ័រញាក់យ៉ាងខ្លាំងតាំងមាត់ឈប់ចេះនិយាយទៅហើយ ក៏ដើរទាក់ទងភ្នាក់ងារកាកបាទក្រហមអន្តរជាតិ រំអួយថ្ងូរបកស្រាយវាយរ៉ាប់នូវជីវប្រវត្តិរបស់ម្តាយសព្វគ្រប់ ។ ប៉ុន្តែកាកបាទក្រហមបានឆ្លើយឡើងថា ៖

- គេផ្អាកឈប់ទទួលជនភៀសខ្លួនខ្មែរហើយ តែបើជនភៀសខ្លួនយួនទើប

គេទទួលនាំយកចេញពីទីនេះភ្លាម ! ។

វិច្ឆិការិយត្រឡប់មកជួបម្តាយ រួចវាយរាប់តាមដំណើរដោយអស់សង្ឃឹម ។ យប់នោះយាយទៀងនិងកូនជើងផ្ទាល់ដី ក្បាលកើយភ្លឺស្រែ កណ្តាលវាលក្នុងប្រទេសថៃ ។ ម្នាក់ៗមានតែទោរអាវមួយបន្ទះដាច់ដាច់ជាប់នឹងខ្នងតែប៉ុណ្ណោះ ។ យាយទៀងដេកមិនលក់ទាល់តែសោះ ដោយមានបារម្ភទៅលើវាសនានៃកូនស្រីយ៉ាងខ្លាំង ព្រោះទាហានថៃមានថវិកាកាចសាហាវយ៉ាងច្រើនទៅទៀត ។ វាដើរឆែកឆេរ ប្លន់យកទ្រព្យសម្បត្តិ បើមានកូនក្រមុំវាចាប់យកទៅរំលោភ រួចសម្លាប់ចោលយ៉ាងជាក់ស្តែង ។ ក្បាលកើយភ្លឺស្រែ ភ្លែកសម្លឹងមើលមេឃដែលមានពពកខ្មៅមីរដេរដាស ជាសញ្ញាបញ្ជាក់ឲ្យដឹងថា ភ្លៀងជិតធ្លាក់មកហើយ...

យាយទៀងមានអារម្មណ៍ឆ្ងល់ស្រេចឆ្ងល់ ទៅលើប្រជាជនថៃដែលជាអ្នកកាត់ព្រះពុទ្ធសាសនាយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួនដូចប្រជាជនខ្មែរដែរ ។ សាសន៍ទាំងពីរនេះមានទំនៀមទម្លាប់ វប្បធម៌ ភាសា រូបរាងកាយ ពណ៌សម្បុរប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ចុះហេតុអ្វីក៏ទាហានថៃ កាចយងយួងជាក់ប្រជាជនខ្មែរដែលជាបងប្អូនយ៉ាងនេះទៅវិញ ? ពេលនោះយាយទៀងនឹកឃើញលំនាំពាក្យរបស់យួនភ្លៀង-វ៉ាន់ទិញ មេរៀនទិញ ដែលជាប្រធានអប់រំសាលានយោបាយ និយាយវែកញែកកាលពីយប់ថ្ងៃទី២៨-២-៨៧ ដែលមានជាអាទិថា ៖

-សុំឲ្យរាជការថៃរក្សាសេចក្តីស្ងប់ស្ងៀម កុំលូកដៃក្នុងរឿងខ្មែរ-យួន-លាវឲ្យសោះ ពេលណាកុម្មុយនិស្តឥណ្ឌូចិន (បង្កើតឡើងដោយហ្វ-ជីមិញកាលពីថ្ងៃទី៣០-២-៣០) បានសម្រេចទទួលជ័យជំនះ ដោយគ្រប់គ្រងឥណ្ឌូចិនបានជាស្ថាពរហើយយួននឹងប្រគល់ខេត្តខ្មែរ ដែលថៃបានលួចយកទៅពីដើមសតវត្សទៅឲ្យថៃវិញ ។ ពាក្យត្រាងសន្យានេះ យាយទៀងបានត្រង់ត្រាប់ស្តាប់កន្លងផុតទៅជាង៣០ឆ្នាំមកហើយ... ទើបបានប្រទះឃើញផ្ទាល់ភ្នែក ផ្លូវអំពើឃោរឃៅគ្មានមេត្តានៃទាហានថៃ គួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍សង្ស័យក្នុងកាលៈទេសៈនេះថា ៖

- ទាហានយួននឹងថៃ ត្រូវរ៉ូវគ្នាទេដឹង ?!?!

យាយទៀងនឹកឃើញសព្វគ្រប់ ក៏មានការក្តៅក្រហាយនឹងយួនហាល្បាយជាត្រៃលែង ។ ឥឡូវនេះយួនហាល្បាយហ៊ានរំលោភច្បាប់អន្តរជាតិពេញទី ព្រោះប្តូរដូចយប់វាបានចេញមុខយ៉ាងជាក់ស្តែងកំពុងតាមសម្លាប់និងកំចាយខ្មែរ ឲ្យរកយខ្លាចនិងអស់សង្ឃឹម ហើយរត់ចោលទឹកដីទុកឲ្យវាភក្ត្រតាមអំពើចិត្ត ។

តើមេដឹកនាំខ្មែរទាំងខាងសក្តិក្ខម ទាំងខាងកុម្មុយនិស្ត មានបានដឹងបានឮផ្លូវព្រឹត្តិការណ៍ដ៏ចម្លែកទាំងនេះដែរឬទេ ? ។

ចម្លើយអាចចេញជាពីរបែប ៖

បើគេដឹង ៖ គឺមានសេចក្តីថា អ្នកអស់នោះចេសមាណៈ សុខចិត្តឲ្យនគរខ្មែរ រលាយទៅចុះ ព្រោះម្នាក់ៗរស់តែខំប្រឹងលើកដំកើងបុគ្គលឲ្យលើសពីឯកភាពជា តិ មិនហ៊ាននិយាយពីរឿងពិត ខ្លាចបាត់បង់កិត្យានុភាព កិត្តិសាម ខ្លាចថោកទាបខ្លួន ។ល។

បើគេមិនដឹង ៖ គឺមានសេចក្តីថាអ្នកអស់នោះភ្លឺភ្លើលឃើញកថាស ខ្វះសមត្ថភាព ទាំងស្រុង ។ នៅពេលនេះទាហានយួនហាណូយចូលមកលុកលុយរាតត្បាតពា សពេញប្រទេសខ្មែរ វាតាមមកបាញ់សម្លាប់ខ្មែររហូតដល់ទឹកដីថៃទៅហើយ ហេ តុដូចម្តេចក៏មេដឹកនាំខ្មែរមិនប្តឹងពិភពលោក មិនប្តឹងអន្តរជាតិឲ្យគេរកខុសត្រូវ ? ។

ប៉ុណ្ណឹងៗទៅហើយនៅស្ងាត់ស្ងៀមច្រៀប បណ្តោយឲ្យព្រឹត្តិការណ៍ប្រទេស ខ្មែរនៅពេលនោះនៅតែមានសភាពឯងតែអន្តការ គ្មានភាពពិតប្រាកដ បណ្តោយឲ្យ ខ្មែរមួយភាគយ៉ាងធំយល់ច្រឡំយ៉ាងធ្ងន់ ។ នៅពេលដែលយួនហាណូយចូលមក នៅលើដីខ្មែរជំនួសជនភៀសខ្លួន ខ្មែរខ្លះបែរជាធ្វើមាត់ជីបអូចៗ អរគុណបងវៀត ណាមទៅវិញ ។ តើមានអ្វីគួរឲ្យរៀនខ្មាស់ជាងនេះទៅទៀត ?

មេដឹកនាំខ្មែរនិមួយៗខំប្រឹងស្រែកដំណើរត្រូវតែរៀងៗខ្លួន ។ ខំប្រឹងបង្កើត កាសែត ទស្សនាវដ្តី ដើម្បីស្រែកជេរគ្នាគ្នាចេះដៀលតែគ្នាឯងដែលសេសសល់នៅ រស់ «មួយជីវិតស្វា» ពីការសម្លាប់រង្គាលរបស់សត្រូវទៅវិញ ។

មានមនុស្ស «រាប់មិនគ្រប់ម្រាមដៃ» ទេ ដែលហ៊ានថាយួនហាណូយជាចោរ ជាមេឃាតករ ជាអង្គការអនាមិក ។

យាយទៀងអះអាងជាសាក្សី ពីព្រោះក្នុងមួយជីវិតនេះ ខ្លួនរបស់គាត់ផ្ទាល់ត្រូវ ទទួលរងគ្រោះ សោកសៅ ឈឺចាប់ ស្គាល់តែវិធានសម្រាប់ប្រាស់គ្នាទីបំផុត ដែល បណ្តាលមកពីយួនហាណូយ ។

- ១) តើមានទុក្ខអ្វីដែលធ្ងន់ជាងការប្រាត់ប្រាស់ម្តាយឪពុក បងប្អូន ?
- ២) តើមានទុក្ខអ្វីដែលធ្ងន់ជាងការសោកស្តាយទីលំនៅរបស់ខ្លួន ពេលដែល គេដេញឲ្យចុះចេញ ?
- ៣) តើមានទុក្ខអ្វីដែលធ្ងន់ជាងការស្រឡាញ់កូនប្រុស កូនស្រីតូចៗ ដែលត្រូវ គេបង្ខំបេះចេញពីដើមទ្រូងឲ្យទៅធ្វើការជាទម្ងន់ ?
- ៤) តើមានការតក់ស្លុតណាដែលខ្លាំងជាងការឃើញឃាតករ មកចាប់ចងប្តីស ម្តាយរបស់ខ្លួននៅនឹងមុខ ដើម្បីយកទៅសម្លាប់ ?
- ៥) តើមានការតក់ស្លុតណាដែលត្រូវគេចាប់ចងវាយដំ យកទៅដាក់គុកដោយ ឥតដឹងហេតុផល ? ។

ទុក្ខទាំង៥បែបនេះ យាយទៀងបានស្គាល់ទាំងអស់ គឺបណ្តាលមកពីយួនហា

ណាមួយ ៖

- នៅខែមីនា១៩៨៨ នាងអាយុម្ភៃឆ្នាំ ត្រូវប្រាក់ប្រាស់ម្ចាស់ឪពុកបងប្អូនទាំងបង្អី ត្រូវរត់ចោលកម្ពុជាក្រោមដែលជាមាតុភូមិទី១ ព្រោះនាងទៀងគេចពីបំរើវា ។
- នៅថ្ងៃទី២៨-៤-៧៥ យួនហាណូយលួចបន្លំប្រើឈ្មោះជាអង្គការ ចេញបញ្ជាឲ្យប្រជាជនខ្មែរទាំងអស់ចេញពីទីលំនៅ លះបង់ចោលទ្រព្យសម្បត្តិយ៉ាងច្រើនឥតគណនាទុកឲ្យវា ។
- នៅក្នុងខែឧសភា១៩៧៥ អង្គការបំបែកកូនតូចៗចេញពីខ្ពង់ ។ កូនស្រីពៅនៅមានអាយុ១០ឆ្នាំនៅឡើយ វាបំបែកឲ្យទៅធ្វើការជាទម្ងន់ ។
- នៅយប់ថ្ងៃទី១១-១១-៧៦ ម៉ោង៨យប់ អង្គការចេញបញ្ជាឲ្យឃាតករចូលមកចាប់ប្តីសម្លាញ់របស់ខ្លួននាំយកទៅសម្លាប់ ។
- ក្នុងខែមករា១៩៧៧ អង្គការបញ្ជាឲ្យឃាតករមកចាប់ចងខ្លួន បន្ថែមត្រួតពីលើទុក្ខ ដែលកំពុងតែឆ្កួតវង្វេង ឲ្យដាច់ពោះស្លាប់នៅក្នុងគុកព្រៃតាបែន ឬគុកស្រីមេម៉ាយ ដែលស្ថិតនៅកណ្តាលព្រៃឆ្ងាយដាច់ស្រយាល ។
- នៅថ្ងៃ២៦-៦-៨០ បណ្តើរកូនចាកចោលមាតុភូមិទី២ បន្ទុកទុកទឹកដីឲ្យវាទៅហើយ ស្រាប់តែសត្រូវចង្រៃតាមមកបាញ់សម្លាប់នៅលើទឹកដីថែទៅទៀត ដោយវាយកលេសថា វាបោសសំអាតពួកខ្មែរវង្វេងជាតិ និងពួកបដិសេធ-ពត ដើម្បីបំភ័ន្តភ្នែកអន្តរជាតិ (សូមបញ្ជាក់ថា នៅជំរំណងថ្មនិងគោកផ្សង គ្មានខ្មែរវង្វេងឬបដិសេធ-ពតទាល់តែសោះ) ។

ពេលមានឧប្បត្តិហេតុដ៏ចម្លែកនេះ ពិតពេលាក៏ផ្ទុះឡើងនោះឡើយ, ប្រទេសដែលស្រឡាញ់សន្តិភាពនិងយុត្តិធម៌ មានបញ្ជូនតំណាងមកកាន់សមរភូមិ បានឃើញផ្ទាល់ភ្នែកជាក់ស្តែងជាសាក្សីនូវអំពើអប្រិយរបស់យួនហាណូយ ដែលគ្មានគោរពច្បាប់អន្តរជាតិអ្វីទាល់តែសោះ ។ វាអាងកម្លាំងទ័ពកម្លាំងអាវុធ វាហ៊ានបាញ់បំផ្លាងកាំភ្លើងធំចូលប្រទេសថៃ ដើម្បីសម្លាប់ប្រជាជនខ្មែរស្ថិតត្រង់ ដែលមានតែដៃទទេជាច្រើនម៉ឺននាក់ ដែលរត់មកដេកពាសវាលពាសព្រៃ នៅលើទឹកដីថៃទៅហើយ គឺវាធ្វើយ៉ាងណាកុំឲ្យខ្មែរអាចតស៊ូនៅលើទឹកដីខ្មែរតទៅទៀត ។

នៅពេលនោះអង្គការមនុស្សធម៌បានទទួលស្ម័គ្រចិត្តដឹកនាំជំនួយចូលមកកាន់ប្រទេសខ្មែរ តែយួនហាណូយនិងពួកអាយ៉ងបែរជាបដិសេធ ។ ដូច្នេះហើយបានជាអង្គការមនុស្សធម៌ដឹកជញ្ជូនជំនួយមកកាន់ជំរំ០០៧, ណងថ្ម និងគោកផ្សង ។ ជំនួយដែលអង្គការមនុស្សធម៌អន្តរជាតិនាំយកមកនេះក៏ត្រូវពួកបដិសេធមកប្លន់ ព្រមជាមួយនិងទ្រព្យសម្បត្តិដ៏ធំទំង្រាំត្រូវបំផ្លាញក្នុងជំរំថែមទៀត ។ នៅពេលនោះអង្គការមនុស្សធម៌ក៏បានឃើញដោយផ្ទាល់ភ្នែកនូវអំពើជំព្រៃផ្សៃរបស់យួនហាណូយ ។

« នេះហើយជាលក្ខណៈនៃសង្គ្រាមពិតៗនៅប្រទេសខ្មែរ ដែលបណ្តាលឲ្យ
នគរខ្មែរមួយទាំងមូលរលាយដោយសារកណ្តាប់ដៃយួន ហើយដែលបញ្ជាក់ថា
ចម្បាំងនេះគឺជាចម្បាំងរវាងខ្មែរនិងយួន » ។

យាយទៀងនឹកឡើងគួរឲ្យឈឺចាប់ណាស់ នៅពេលដែលគាត់បានដឹងថា
ភ្នាក់ងារស្នាក់ការជាន់ខ្ពស់អ.ស.ប.ទទួលបន្ទុកជនភៀសខ្លួន (Haut Commissa-
riat des Réfugés - HCR) ទទួលជនជាតិយួនជាអាទិភាព (priorité) ដាំយកចេ
ញពីជំរំជាបន្ទាន់ ។ ផ្ទុយទៅវិញជនជាតិខ្មែរដែលរងគ្រោះដោយសារកងទ័ពយួន
ដេញបាញ់សម្លាប់ បែរជាត្រូវឈប់លែងទទួលទៅវិញ ។

យាយទៀងយំបណ្តើរថ្ងៃបណ្តើរ ៖

- ឱ ! ទេវតាលោកអើយ កើតមកជាខ្មែរហេតុអ្វីក៏អត់ឮម៉្លេះ ? តើថ្ងៃស្អែកទៅ
ជាយ៉ាងណាទៅទៀត ? តើខ្ញុំត្រូវសំរេចយ៉ាងដូចម្តេច ? កំពុងតែព្រួយខ្លាចខ្លាច
ស្រាប់តែភ្លៀងមួយមេយ៉ាងធំក៏ធ្លាក់មកដូចគេចាក់ទឹក ។ តើខ្មែរទាំងនោះវេទនា
យ៉ាងណា ? ។

ព្រលឹមស្អែកឡើងភ្លៀងមិនទាន់ដាច់គ្រាប់ផង ស្រាប់តែគ្រាប់កាំភ្លើងធំរបស់
បូជិយជ្រោងមកម្តងទៀតសារជាថ្មីលើប្រជាជនខ្មែរ នៅលើផ្ទៃដីថៃ លាន់ផ្ទុះផាំង
ធ្វើឲ្យខ្មែរអស់សង្ឃឹម ធ្វើឲ្យខ្មែរឈប់ស្តាយឈប់ស្រណោះអាឡោះអាលីយទឹកដី
កម្ពុជា (កំណត់អ្នកនិពន្ធ ៖ បងប្អូនខ្មែរអើយមើលចុះ ! យួនហាណូយតាមសម្លា
ប់កំហាយខ្មែរ មិនមែនបូជិយស្ម័គ្រចិត្តបូជាសាច់ស្រស់ឈាមស្រស់មកជួយខ្មែរ ទេ
សុំឈប់យល់ច្រឡំទៀតទៅ សុំឈប់អរគុណយួនទៅ !) ។

ដើម្បីចាកចេញឲ្យផុតគ្រោះថ្នាក់ដ៏ធំប្រែនេះ យាយទៀងឈប់រារាំង ហើយសំ
រេចចិត្តភ្លាមថា ត្រូវតែរកភ្នាក់ងារ H.C.R. ថា គាត់ជាយួនដែលទើបនឹងគេចចេញ
មកពីកម្ពុជាក្រោម ។

ជំពូកទី២៣

- ★ យាយទៀងចូលជំរំ N.W.9
- ★ យាយទៀងជួប ប៉ុយ-ថាញ់មិញ
- ★ យួនហាណូយមានគំរោងការណ៍ផ្លាស់ឈ្មោះរដ្ឋធានីភ្នំពេញ និងខេត្តនានា

អស្ចារ្យមែន, គ្រាន់តែយាយទៀងបញ្ជាក់ថា គាត់ជាជាតិយួនភ្លាម ក៏មានអនុ-ភាពដ៏ខ្លាំងក្លា ។ ស្រាប់តែអង្គការ H.C.R. រត់ខ្វែងដៃខ្វែងជើងបញ្ចេញឡានឡុង រ៉ូវ៉ែរមួយគ្រឿងបរមកទទួលយួនក្មេងក្លាយ ដឹកនាំចេញពីស្ថាននរកលោកិយឆ្ពោះទៅជំរំ N.W.9 ជាបន្ទាន់ ។ នៅលើឡានមានយួនក្មេងក្លាយពីរគ្រួសារទៀតអង្គុយរង់ចាំជាស្រេច ។

ពេលនោះប្រជាជនខ្មែរ ដែលកំពុងត្រូវរងគ្រោះដោយបូជ្ជុយដេញបាញ់សម្លាប់ លុះក្រឡេកឃើញជនភៀសខ្លួនទាំង១០នាក់ មានវាសនាមានឡានឡុងរ៉ូវ៉ែរមកទទួល ក៏រត់ឈ្នួរឆរនាំគ្នាមកសួរព័ត៌មានចង់ដឹងថា ធ្វើយ៉ាងម៉េចបានជាមានឡានមកដឹកនាំចេញពីសមរភូមិយ៉ាងនេះ ? ។

ប៉ុន្តែពុទ្ធនោអើយ ! យួនក្មេងក្លាយទាំង១០នាក់នេះឈប់ចេះនិយាយខ្មែរទៅហើយ ។ គ្រប់ៗគ្នាត្រូវក្បាលរួចឆ្លើយថា ៖

- ហុងបៀកៗ ! មិនដឹងៗ ។

ឡាននេះមានភ្នាក់ងារ H.C.R. ពីរនាក់ បើកបរចាកចេញពីកន្លែងគ្រោះថ្នាក់នេះទៅ...។

ឡានកំពុងបើកបរយ៉ាងលឿនទៅមុខ យាយទៀងឆ្លៀតបង្រៀនកូនទាំងពីរឲ្យចេះពាក្យយួនសំខាន់ៗខ្លះៗដូចជា ៖ សុំភ្លើង, សុំអុស, បើកអង្ករ, បើកបាយ, ទៅបង្គន់...។

ម៉ោងប្រហែលជាមួយរសៀលទៅហើយ ថ្ងៃទី២៧-៦-៨០ ឡានមកឈប់ចត

នៅមុខជំរំ NW-9 ។ ភ្នាក់ងារ H.C.R. ក៏ហៅជនភៀសខ្លួនទាំង១០នាក់ចុះពីឡាន រួចនាំបណ្តើរទៅប្រគល់ឲ្យលោកសក្តិពាជាតិថៃដែលជាអ្នកទទួលខុសត្រូវជំរំ ។

គណកម្មការបញ្ជាដល់យួនក្លែងក្លាយទាំង១០នាក់ ឈរតាមគ្រួសាររៀងៗខ្លួន ៖

- គ្រួសារទី១ មានតែឪពុកជាអតីតអនុសេនីយឯក មានកូនស្រីម្នាក់ និងកូនប្រុស២នាក់ ។ ទាំងអស់គ្នាមានសំបុរខ្មៅបន្តិច ។ គណកម្មការចាប់អារម្មណ៍សង្ស័យថាជាខ្មែរ ក៏ចាប់ផ្តើមធ្វើតេស្តមុន ។ គេសាកសួរពិសោធន៍យ៉ាងល្អិតល្អន់ ។ ប៉ុន្តែជាវាសនាល្អណាស់ គ្រួសារនេះទើបមកពីខេត្តសុកទ្រាំឯកម្ពុជាក្រោម ។ ទាំងឪពុកទាំងកូននិយាយភាសាយួនដូចយួន ។

- គ្រួសារទី២ មានម្តាយនិងកូនស្រី២នាក់តូចៗ ។ ប្តីរបស់គាត់ជាអតីតសាស្ត្រាចារ្យភៀសខ្លួនទៅនៅប្រទេសបារាំងមុន ។ គាត់និយាយភាសាយួនគ្មានទាល់គ្មានទាល់ ។ ថ្ងៃណាកូនស្រីពីរនាក់តូចៗ គណៈកម្មការគ្មានសាកសួរអ្វីទេ ។

លុះដល់គ្រួសារយាយទៀង មានអនុសេនីយឯកយួនខាងត្បូងម្នាក់ឈ្មោះ ងៀង-វ៉ាន់ខាញ ស្ម័គ្រចិត្តសុំសួរពិសោធន៍ ព្រោះវាពូថាយាយទៀងមកពីស្រុកត្រាកូរ ដែលជាស្រុកកំណើតរបស់វាដែរ ។

ពេលនោះយាយទៀងឆ្លើយតាមសំនួរថា គាត់កើតនៅឃុំភ្នំកហ្នឹង ស្រុកត្រាកូរ ខេត្តកំរងឯ... ឆ្លើយបានតែប៉ុណ្ណេះក៏រញ្ជ័រញ័រឬន្តទៅទៀតលែងកើត ព្រោះបារម្ភចំពោះកូនប្រុស១៨ឆ្នាំនិងកូនស្រី១៥ឆ្នាំ ដែលមិនចេះភាសាយួនមួយម៉ាត់សោះ

ងៀង-វ៉ាន់ខាញអង្អែលខ្លួនយាយទៀងល្អងលោមថា ៖

- សុំម៉ែកុំភ័យ យើងមកដល់ជំរំ NW-9 ហើយ យើងរួចទុក្ខវេទនាហើយ ខ្ញុំសន្យាជួយឧបត្ថម្ភម៉ែ ។ ខ្ញុំកើតនៅឃុំតាប៉ស៊ីន ជាប់ព្រំប្រទល់ភ្នំកហ្នឹង ដែលខ្ញុំស្គាល់ច្បាស់ណាស់ ។ ដូច្នេះខ្ញុំសួរម៉ែមួយម៉ាត់ទៀត ថាតើម៉ែនៅភូមិណា?
- ខ្ញុំកើតនៅភូមិត្រាម...

ងៀង-វ៉ាន់ខាញស្រាប់តែអស់សង្ស័យ ក៏ឈប់សួរតែត្រឹមហ្នឹង ។ ខាញក៏បណ្តើរយាយទៀងនិងកូនទាំងពីរទៅកាន់ឃ្លាំងតំកល់ឥវ៉ាន់ដែលអង្គការមនុស្សធម៌ផ្តល់ឲ្យ ចែកឆ្នាំបានស្លាបព្រា កន្ទេលមុងក្អម រួចនាំទៅកាន់កន្លែងមួយទំហំ២ម៉ែត្របួនជ្រុង មានតែដំបូលដេកផ្ទាល់ដី ប្រគល់ឲ្យម៉ែកូនយួនក្លែងក្លាយសំណាក់នៅ ។

ជំរំ NW-9 ស្ថិតនៅលើដីកម្ពុជា នៅក្នុងព្រៃដាច់ស្រយាលជាប់ស្នាមភ្លោះ ដែលរាជការថៃជីកសំរាប់សំគាល់ព្រំដែនខ្មែរ-ថៃ ។ ជំរំនេះមានផ្ទៃដីប្រហែល២ហិកតារ មានទាហានថៃមុខកាចសាហាវឈរព័ន្ធជុំវិញ ចម្ងាយប្រាំម៉ែត្រពីម្នាក់ទៅម្នាក់ ។ជនភៀសខ្លួនដែលសំណាក់នៅក្នុងជំរំនេះ ត្រូវគេចាត់ទុកថាជាជនជាប់ឃុំ ព្រោះទាហានថៃហាមមិនឲ្យដើរចេញពីជំរំជាដាច់ខាត ។ នៅពេលនោះ H.C.R. សន្និដ្ឋាន

ថា ជនជាតិយួននៅក្នុងជំរំនេះមានចំនួនដល់ទៅ៨ពាន់នាក់ ដែលឧបត្ថម្ភទុកបំរុង គ្រប់បែបយ៉ាងពីសំណាក់សាសនាកាតូលិក ។ ក្នុងមួយថ្ងៃថែកបាយម្ហូប២ពេល និងទឹកចំនួន៤លីត្រម្នាក់ ។ ជំរំនេះគេហាមតែបាយតែបាយជ័រសលុយ ។

ជាច្រើនថ្ងៃទើបដឹងថា មានយួនក្លែងក្លាយយ៉ាងច្រើនសំណាក់នៅក្នុងជំរំនេះ ពីព្រោះយាយទៀងតែងតែឃើញស្រីក្តីបីជាតិថៃដែលទទួលខុសត្រូវជំរំ តែងតែ ឈ្លោះប្រកែកយ៉ាងតឹងសរសៃក ទាំងឡាយដាក់ភ្នាក់ងារ H.C.R. ដែលជាអ្នកទទួល ខុសត្រូវដឹកជនជាតិយួនមកកាន់ជំរំនេះ ។ ពេលគណកម្មការហៅធ្វើតេស យួនក្លែង ក្លាយមិនចេះភាសាយួនឡើយ ។ យាយទៀងក៏លបលួចដើរសួរសុខទុក្ខអ្នកទាំង នោះ ដោយនិយាយភាសាយួនខ្លះ ខ្លះខ្លះ ទើបដឹងថា មានយួនក្លែងក្លាយយ៉ាង ហោចណាស់ក៏ជាងពាក់កណ្តាលដែរ ។ ព្រោះពីឆ្នាំ១៩៧៥ មានជនជាតិមិនខ្លះ ជា តិខ្មែរចេះភាសាយួនខ្លះ ពេលដែលភៀតកុងចូលមកស្រុកខ្មែរប្រមូលអាណិកជន យួនកើតនៅស្រុកខ្មែរ នាំយកទៅលាក់ទុកនៅឯប្រទេសវៀតណាម ពួកនេះបន្តិច ១០ ធ្វើជាយួនភៀសខ្លួនទៅជាមួយ ។ លុះដល់ឆ្នាំ១៩៧៩-៨០ ក៏នាំគ្រួសារត្រឡប់មក កាន់ប្រទេសខ្មែរវិញ ។ ស្រាប់តែភ្នាក់ព្រោះឃើញយួនហាណូយចូលមករាតត្បាត ពាសពេញប្រទេសខ្មែរទៅវិញ ទើបគ្រប់គ្នាអាចសន្និដ្ឋានថា អង្គការអនាមិកគឺយួន ហាណូយ ។ ពីព្រោះក្នុងឆ្នាំ១៩៧៥ ក្រុមនេះបានឃើញអង្គការអនាមិកសម្លាប់ខ្មែរ យ៉ាងវែកឆ្ងាយផ្ទាល់ភ្នែក ។ ខ្មែរមួយគត់ដែលមិនទាន់ដល់វេនស្លាប់ ត្រូវអង្គការ ដេញឲ្យចេញចោលទីលំនៅ ដើរទៅដេកពាសវាលពាសព្រៃ អត់បាយអត់ទឹក ។

ផ្ទុយទៅវិញ ពេលជាមួយគ្នានេះ យួនហាណូយចូលមកកាន់ប្រទេសខ្មែរ ប្រ មូលអាណិកជនយួនមានចំនួន២សែននាក់ យកទៅលាក់ទុកនៅឯប្រទេសវៀត- ណាម មានឡាន មានកាណូត សណ្តែងទូកផ្សំផ្សាយ៉ាងស្រួល ព្រមទាំងមានបា យទឹកគ្រប់គ្រាន់ ។ល។

ក្រុមនេះរិលមកដល់ស្រុកខ្មែរ ស្រាប់តែជួបប្រទះលកល្បិចយួនហានូយប្រើ ស្លៀតចោរ ឬនាំ បាញ់ អារក សម្លាប់យ៉ាងសាហាវកំបាយមួយលើកទៀត ។ ដូច្នេះ គ្រប់រូបយល់ថា កលល្បិចរបស់អង្គការអនាមិកនិងយួនហាណូយ ចេញតែពីប្រ ភពជាមួយគ្នា ។ គ្រប់រូបគ្មានទីពឹង ទុកទុចចិត្តអស់សង្ឃឹម ក៏នាំគ្រួសាររត់រហូត មកដល់ជំរំណាងចង្ក មានបំណងចូលកាន់ជំរំទាំងអស់ប្រទេសថៃ ។ លុះដឹងថា H.C.R. ទទួលជនភៀសខ្លួនជនជាតិយួនជាអាទិភាព ប្រជាជនទាំងនោះក៏សំរេច ចិត្តយកសញ្ជាតិជាយួនម្តងទៀត ត្រូវតាមពាក្យហាសៗដ៏ណាស់ថា ៖

- ត្រកាចសិស្សខ្ញុំ !

យួនម្យ៉ាងទៀតគឺខ្មែរកម្ពុជាក្រោម ជាពិសេសអតីតមេទាហានអាមេរិកាំង ដៃ

លត្រូវយួនហាណូយចាប់ដាំទៅលត់ដំដាក់ខ្លះឬដាក់គុកក្នុងរយៈពេល ១ លុះមាន វាសនាសេសសល់នៅរស់បានវិលត្រឡប់មកកាន់ទីលំនៅភូមិស្រុកវិញ ក៏ត្រូវយួន ហាណូយឃ្លាំមើលគ្រប់ដង្ហើម អស់សង្ឃឹមក៏រត់មកកាន់ប្រទេសថៃ ។ លុះមក ដល់ប្រទេសថៃ ថៃស្តាប់ការសន្តោសភាសាខ្មែរកម្ពុជាក្រោម ថៃយល់ច្រឡំថាជាយួន ក៏បញ្ជូនយួនជំពូកនេះមកកាន់ជំរំ NW-9 មានចំនួន៨០០នាក់ ។ មានបូជិយចំនួន ៨០០នាក់ ដែលខ្លះជាបាវជនរបស់យួនហាណូយ ក៏រត់មកបង្កប់ខ្លួនក្នុងជំរំនេះដែរ។

ចំណែកជនជាតិយួនសុទ្ធវិស្វតត្រង់ពិតៗ ដែលភៀសខ្លួនរត់តាមផ្លូវគោក មកកាន់ប្រទេសថៃ មានឧបសគ្គយ៉ាងច្រើន គឺត្រូវរត់ឆ្លងកាត់ប្រទេសកម្ពុជា ដែលមានបូជិយយាមល្បាតយ៉ាងហ្មត់ចត់ ។ បើវាចាប់បាន វាវាយធ្វើទារុណកម្មរហូតដល់ស្លាប់ ។ បើខ្មែរក្រហមចាប់បាន វាវាយធ្វើបាបសម្លាប់ចោលមួយលើកទៀត លុះមកដល់ប្រទេសថៃ ថៃវាយធ្វើបាប ។ បើស្រីៗវាចាប់នាំយកទៅរំលោភ រួចសម្លាប់ចោល ។ បើប្រុសៗ វាចាប់យកទៅសំរាតដូរខោអាវ បញ្ចេញបញ្ចុះ ព្រោះវាជឿថាពួកយួនអស់នេះតែងតែលាក់មាសពេជ្រតាមថ្លើរខោអាវ និងលេបលាក់ទុកក្នុងក្រពះ ។ មានខ្លះត្រូវពួកវាសម្លាប់ចោលថែមទៀត ។ ដូច្នេះគ្រួសារនិមួយៗ ដែលរត់តាមផ្លូវគោកតាមប្រទេសកម្ពុជា ទំរាំមកដល់ជំរំ NW-9 ត្រូវរងគ្រោះស្លាប់ជិតអស់ ។ មានគ្រួសារខ្លះត្រូវគេសម្លាប់ចោលអស់មួយពូជ ។ ក្នុងចំណោមជនជាតិយួនត្រឹមត្រូវពិតៗ ដែលភៀសខ្លួនមកដល់ជំរំ NW-9 នេះ មាន៥នាក់ក្លាយទៅជាឆ្កែរក្សី, ២នាក់ទៅជាវង្ស ។

នៅក្បែរអង្គរវិស្វនរបស់យាយទៀង មានបងប្អូនជាតិយួន២នាក់អង្គុយក្នុងអង្គ្រីងជាមួយគ្នា កូនយួនម្នាក់ទៀតអង្គុយក្បែរនោះផ្ទាល់ដី មានអាយុស្របាលគ្នា ឱបក្បាលជង្គង់ទល់មុខនិយាយទ្វិបខ្សៀវស្តាប់មិនច្បាស់ជាភាសាអ្វីឡើយ ស្រាប់តែសើចខ្លាំងៗរបៀបរិះគន់ពេបជ្រាយ ។

យាយទៀងក៏សួរទៅកូនយួនទាំង៣នាក់នោះជាភាសាយួនថា ៖

- តើកូនៗសើចពីរឿងអ្វី ?

ម្នាក់ឈ្មោះប៊ុយ-គីមឡុងឆ្លើយឡើងថា ៖

- ពួកខ្ញុំនឹកឃើញថាសើចរឿងអាខ្មែរក្រហម វាកាចសាហាវណាស់ ។ វាសម្លាប់តែជាតិរបស់វា តែពេលជួបយួន វាគោរពខ្លាចយួនដូចខ្លាចខ្លា ។

ប៊ុយ-គីមឡុងក៏និទានរឿងរបស់វាបន្តទៅទៀតថា ៖

- កាលពីឆ្នាំ១៩៧៥ នៅពេលដែលអង្គការទទួលជ័យជំនះភ្លាម អង្គការបញ្ជាឲ្យខ្មែរក្រហមចាប់ម៉ែម៉ឺន និងម៉ែម៉ឺន «អាឡុក» នាំយកទៅសម្លាប់ចោលភ្លាម ជាមួយនិងប្រជាជនខ្មែរនៅខេត្តតាកែវយ៉ាងរក្សី ។ ប៊ុយ-គីមឡុងនិយាយបានតែប៉ុណ្ណោះ

ក៏បែរទៅរកបងវាហើយនិយាយជាភាសាខ្មែរថា ៖

- អាភូង ឯងនិយាយបន្តពីអញទៅ អញនិយាយយូរមិនកើតទេវ៉ើយ ។

យាយទៀងភ្ញាក់ព្រើតសើច ហើយក៏និយាយជាភាសាខ្មែរតបទៅវិញថា ៖

- ចូរក្នុងឡងនិយាយជាភាសាខ្មែរចុះ ខ្ញុំស្តាប់បានទាំងអស់ ។ ប៉ុយ-គឺមឡង ក៏និយាយរៀងរបស់វាជាភាសាខ្មែរច្របូកច្របល់ជាមួយភាសាយួនបន្តទៅទៀត ៖

- កាលពីពួកយួនចូលមកប្រមូលពួកខ្ញុំនាំទៅកាន់ប្រទេសវៀតណាម ខ្ញុំនៅ តូចណាស់ ។ ក្នុងរយៈពេល៣ឆ្នាំ ខ្ញុំក៏រត់មកកាន់ប្រទេសថៃ ។ ភាសាយួនខ្ញុំចេះ បន្តិចបន្តួច ឯភាសាខ្មែរខ្ញុំភ្លេចសឹងទាំងអស់ទៅហើយ ។ ឡងបន្តទៅទៀតថា ៖

- ខ្ញុំមានបងប្អូនប្រុស៣នាក់ ។ ម៉ែខ្ញុំស្លាប់អស់ហើយ ។ បងទី១ឈ្មោះប៉ុយ - ថាញមិញ អាបុរេឆ្នាំ ។ បងទី២ឈ្មោះប៉ុយ-ថាញភូង អាបុរេឆ្នាំ និងខ្ញុំអាបុរេ ឆ្នាំ ។ ចំណែកអាទុកអាបុរេឆ្នាំ ។ ខ្មែរក្រហមប្រមូលពួកខ្ញុំទាំង៤នាក់បញ្ចូលក្នុង កងចល័ត បង្ខំឲ្យធ្វើការទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ។

ក្នុងខែកក្កដាឆ្នាំ១៩៧៧ ស្រាប់តែឃើញយួនចំនួន១៥នាក់ចូលមកកាន់កន្លែង ពួកខ្ញុំកំពុងតែលើកទំនប់ទឹក រួចចេញបញ្ជាក្នុងនាមជាតំណាងអង្គការបង្គាប់ឲ្យខ្មែរ ក្រហមប្រមូលប្រជាជនយួន ដែលនៅក្នុងកងចល័តទាំងអស់ឲ្យពួកវា ។ ពួកខ្មែរ ក្រហមខ្លាចពួកយួនទាំង១៥នាក់នោះណាស់ ទទួលគោរពបញ្ជាដើរប្រមូលកូនយួន ក្មេងៗទាំងអស់បានចំនួន១៧នាក់ ដែលមានខ្លួនខ្ញុំនៅពេលនោះដែរ ។ អ្នកដែល មានអាយុច្រើនជាងគេ គឺបងមិញតែម្នាក់គត់ ។ ខ្មែរក្រហមត្រូវប្រមូលប្រមូលរក អង្គរនិងម្ហូបឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ហើយនែកជូនដំណើរពួកយើងទៅប្រទេសវៀតណាម ។ ស្បៀងត្រូវរៀបឲ្យបានគ្រប់សំរាប់បាយ២ពេល សំរាប់ចំនួនមនុស្ស៨០នាក់។

លុះធ្វើដំណើរទៅដល់ព្រំដែនយួន-ខ្មែរហើយ យួនបង្គាប់ឲ្យខ្មែរទាំងនោះកប់ អាវុធក្នុងដីសិន រួចទើបវាបង្គាប់ឲ្យខ្មែរក្រហមសែងតវ៉ាន់បន្តទៅទៀតសំដៅភូមិ មីឡាយ ។ ពេលបាយថ្ងៃត្រង់ យួនបង្គាប់ឲ្យខ្មែរក្រហមទៅរកទឹកមកហូប ។ ពួក វាមិនដឹងថានៅស្រុកយួនមានកន្លែងទឹកប្រៃ មានកន្លែងទឹកសាបទេ ។ វាដឹងទឹក ប្រៃមកឲ្យពួកយើង ។ យួនឃើញដូច្នេះក៏បញ្ជាឲ្យខ្មែរក្រហមឱនក្បាលសំពះសំទៅ សព្វកយើង ព្រមទាំងស្តីបន្ទោសដូចសត្វអញ្ចឹង ។ គឺដឹកឃើញត្រង់កន្លែងនេះហើយ ដែលពួកយើងខ្ញុំនាំគ្នាសើចនោះ ។ រួចហើយពួកក្មេងៗយួនទាំងនោះក៏សើច កាច់កបន្តទៅទៀត...។

យាយទៀងសួរទៅក្មេងយួនទាំងនោះថា ៖

- តើបងមិញរបស់ឯងចេះនិយាយខ្មែរឬទេ ?

ប៉ុយ-ថាញភូងក៏សើចម្តងទៀត ព្រមទាំងឆ្លើយថា ៖